

Innspill til planarbeidet for kontrollutvalget

Takk for invitasjonen til å komme med innspill til planarbeidet med forvaltningsrevisjonen 2024-2028. Under følger områder Utdanningsforbundet Trøndelag er bekymret for. Vi ser av revisjonsrapporten at flere av områdene hvor vi har løftet vår bekymring, nevnes. Det er ikke bestandig sammenfallende hva bekymringene gjelder, men en kan se en sammenheng. I svaret som følger, vil det vi påpeker under punkt 1a) også tidvis gjelde under 1b).

Fylkeskommunen har et prosjekt pågående med støtte fra SINTEF på utvidet partssamarbeid. Etter først en runde i administrasjonen, er prosjektet utvidet til å omfatte skolene også. Vi mener det både er viktig og riktig å sette dette på agendaen, og å se på hvordan arbeidsgiver og tillitsvalgte i større grad sammen kan jobbe for å utvikle organisasjonen. Som hovedtillitsvalgt er vi ikke alltid like oppdatert på hva som foregår ute på de enkelte avdelingene/skolene, og vi opplever dessverre innimellom at partssamarbeidet ikke er like lett å gjennomføre i praksis i det daglige arbeidet. Vi erfarer at vi noen ganger blir glemt i prosesser, eller blir inkludert/invitert når prosesser er godt i gang – eller nesten ferdig. Dette kan innimellom skape unødvendig støy og gnisninger.

Politisk vedtatte målsettinger

Politikerne i Trøndelag fylkeskommune har vedtatt at det skal være 100% fullføring i videregående opplæring. I tillegg må fylkeskommunen (som alle andre fylkeskommuner) fra høsten av også forholde seg til Fullføringsreformen. Vår bekymring her, er at dette er bestemmelser som koster mer å gjennomføre enn det som bevilges til utdanning i dag. I hvor stor grad er det tatt hensyn til for eksempel elever med mindre enn 30 grunnskolepoeng? Elever med behov for ekstra språkopplæring? Elever som ikke kommer ut i lære, men må ha tilbud om vg3 i skole?

Fylkeskommunen har en anstrengt økonomi, og selv om politikerne gjennom vedtak har skjernet utdanningssektoren, vil det være krevende å nå de politiske målene. Vi har et stort fylke, mange videregående skoler og en geografisk skjev fordeling av elever. I flere deler av fylket er det nedgang i antall elever, mens det i andre deler av fylket skjer en vekst. Utfordringene blir dermed ganske ulike. Trøndelag har i flere år vært flink til å få elever til å søke på yrkesfag. Å heve statusen på yrkesfagsutdanningen er positivt. Utfordringen som det pekes på framover, er at det er for mange i distriktene som søker seg til YF, og for få i byene. Hele Trøndelag er avhengig av at det er en god balanse mellom de som tar en yrkesfaglig utdanning og de som tar studieforbereidende.

For skolene i vekst, ser vi blant annet at det er klasser med mer enn 30 elever. Forskning viser at relasjonen mellom lærer og elev er svært viktig for trivsel og fullføring. Å skape et godt klassemiljø og en god relasjon med hver enkelt elev når klassene blir store, kan være en utfordring.

For skoler med elevnedgang, er utfordringene heller motsatt. Med få elever på hvert utdanningsløp, blir det små klasser. For å kunne gjennomføre undervisningen innen de økonomiske rammene, blir det ved flere skoler slått sammen ulike utdanningsprogram i fellesfagene. Hvordan kan vi være sikre på at elevene får den opplæringen de har krav på? I

læreplanene står det at opplæringen skal være knyttet til det enkelte utdanningsprogram. Dette blir svært krevende for lærere, som for eksempel må undervise i matematikk for HO og TIP i samme klasse. Vi ser behovet for å opprettholde skoledriften i hele fylket, samtidig som vi ser den økonomiske utfordringen.

At flest mulig unge kan bo lengst mulig hjemme mens de er under utdanning, er et viktig prinsipp. Samtidig er vi usikre på om nettundervisning, som har økt jevnt og trutt i omfang de siste årene, er ubetinget positivt. Vi ser det er en berikelse for enkelte elever og enkelte elevgrupper, men det er også med på å trekke ned enkelte skolers driftsmidler. Hvem følger opp elever som blir nettskoleelever? I hvor stor grad blir de inkludert i en klasse/et skolemiljø? Det er viktig at ikke nettskolen blir et sparetiltak, hvor flere sluses over til nettskolen når skolene kunne tilbudt opplæringen fysisk.

Lovkrav

Det er en risiko for at elever med særlige behov ikke fullfører videregående skole. Elever med særlige behov skiller seg fra den ordinære elevmassen ved at de ikke får tilstrekkelig utbytte av den ordinære opplæringen. Det er en sannsynlighet for at elevene med særlige behov ikke fanges opp og får den oppfølgingen de trenger. Manglende oppfølging kan gi konsekvenser for den enkelte elevs videre utvikling og muligheter videre i livet.

Fylkeskommunen har utarbeidet et årshjul for å støtte arbeidet med å fange opp elever som av en eller annen grunn ikke har godt nok utbytte av ordinær undervisning. I hvor stor grad dette gir den støtten det er tiltenkt, er for oss ukjent.

Vi får tilbakemeldinger om at spesialundervisningen blir nedprioritert når økonomien blir strammere og det må spares penger, uten at dette blir verifisert. Videre meldes det inn at spesialundervisningen er underfinansiert. Vi lurte på om noen har oversikt over årstimene til elevene som har vedtak om spesialundervisning og om de faktisk får de timene de har krav på. Prosessen som foregår hver vår når det gjelder tildelinger av spes.ped.midler, bidrar til en usikkerhet ute på skolene blant det pedagogiske personalet og miljøarbeidere. Vi får tilbakemeldinger om særlig miljøarbeidere som om våren blir meldt inn som overtallig, men som etter skolens inntak får jobb enten ved samme skole eller ved en annen skole. Våre medlemmer opplever dette som svært uforutsigbart og uheldig for arbeidsmiljøet. Det er også en risiko for at viktig kompetanse forsvinner.

Vi hører med bekymring at flere videregående skoler strever med å skaffe nok lærere. Dette gjelder kanskje i størst grad yrkesfaglærere. Fylkeskommunen konkurrerer med privat næringsliv om disse yrkesgruppene. Mangel på utdannede lærere vil medføre at elever kan miste muligheten til viktig utdanning. Vi har også til tider merket oss en viss turnover på ledere, både i de videregående skolene og i administrasjonen. Dette bekymrer oss, da viktig kunnskap og kompetanse kan forsvinne.

Elever med kort botid har rett på særskilt språkopplæring. Finnes det noen oversikt over at elevene får tilbudet de har krav på? Som er praktisk gjennomførbart? Disse elevene står ofte i en presset situasjon hvor de på den ene siden prøver å få seg en utdanning på kortest mulig tid, samtidig som de i en del tilfeller har et forsørgeransvar for familien som er igjen – og dermed må jobbe ved siden av skolegang. Da er det viktig at den særskilte opplæringen blir lagt til rette for elevene, slik at de får et utbytte av den. Det er også viktig at de har lærere med rett kompetanse.

En siste gruppe av elever vi mener det er viktig å følge godt opp, er voksne med kort botid. Å få en god organisering av den videregående opplæringen til disse, er av stor betydning både

for fylkeskommunen og for den enkelte. Det kan være nyttig å se på hvordan blant annet YF organiseres for disse.

Effektiv drift

Visma In School ble innført i Trøndelag fylkeskommune høsten 2023. Vi hører svært blandede signaler fra skolene om hvordan dette systemet fungerer. Selv om det begynner å bli mange år siden de første fylkeskommunene tok dette systemet i bruk, er det områder som ikke er på plass enda, blant annet føring av IOP-er (individuelle opplæringsplaner). Voksenopplæringen og høyere yrkesfagopplæring har ikke hatt en optimal oppstart. Vi får innspill om at systemet kan være tidkrevende, det er vanskelig å lese/forstå lønsslipp (utregning særlig ved overtid) og at det må føres skyggeregnskap for lærernes arbeidstid.

Behov for forvaltningsrevisjon

For oss kan det se ut som om det er behov for et ekstra blick på følgende områder:

- Det finnes ingen sentrale forskrifter på YFF med hensyn til undervisningstimer og oppfølging av elever i bedrift. Hvor mange timer av elevenes timetall som blir lagt ut til den enkelte faglærer i YFF, varierer, både skolene imellom og mellom ulike utdanningsprogram ved enkelte skoler. Det er læreren som har vurderingsansvar, og vi mener at det er viktig at lærerne gis tid til dette arbeidet.
- Visma In School
- NDLA

Med vennlig hilsen

Monica Haaseth

Hovedtillitsvalgt, Utdanningsforbundet Trøndelag